

CHRONOLOGIA BIBLIJNA część II

Siedemdziesiąt lat spustoszenia

Bliscy współpracownicy C.T. Russella, bracia John i Morton Edgarowie, w swej książce, "Przejścia i komnaty Wielkiej Piramidy" podkreślają fakt, że oświadczenia Pisma Świętego są wystarczającą podstawą do ustalenia łańcucha chronologicznego od Adama do pierwszego roku Cyrusa, czyli 536 r. p.n.e. (zob. 2 Kron. 36:20,23). Jest to data dobrze ugruntowana w świeckiej historii i poza nią biblijna linia chronologii się nie rozciąga. W roku 536 p.n.e., trwający siedemdziesiąt lat okres spustoszenia ziemi zakończył się przywróceniem ludu Bożego z Babilonu. Mądrzy tego świata nie dowierzają Biblii, a tym samym nie biorą pod uwagę proroczych świadectw biblijnych dotyczących tego czasu.

Nie rozumieją więc, że proroctwo Mojżesza o spustoszeniu ziemi i jej odpoczynku za nieprzestrzegane szabaty oznacza jej **zupelne wyludnienie**. Takie zupełne opuszczenie ziemi dokonało się w 606 roku p.n.e. w wyniku najazdu króla babilońskiego, Nabuchodonozora. Był to jedenasty rok panowania ostatniego króla judzkiego Sedekiasza. Historycy światowi, opierający się na źródłach pozabiblijnych, uważają, że początek tego okresu 70 lat należy umieścić prawie 20 lat wcześniej. Dawid Rice, w ustalaniu swego "Strumienia Czasu", również i tutaj nie wziął pod uwagę świadectw Pisma Świętego lecz naśladował wywody mądrych tego świata, że ziemia była opuszczona tylko przez około 50 lat. Po tym dodatkowym obcięciu, po redukcji długości Okresu Sędziów i Okresu Królów łańcuch chronologiczny Dawida Rice'a uległ skróceniu o 169 (171) lat.

Cytowany poniżej fragment książki bracia Edgarów prowadzi czytelnika krok po kroku, od wersetu do wersetu, wykazując, gdzie według Biblii jest początek, a gdzie koniec owego "siedemdziesięcioletniego **spustoszenia** ziemi". Dla ułatwienia przytoczono pełne brzmienie przywoływanych wersetów.

"**OKRES 70 lat** spustoszenia ziemi Judzkiej i Jeruzalemu od czasu zniszczenia Jeruzalemu i świątyni przy detronizacji Sedekiasza, aż do pierwszego roku Cyrusa, łatwo odnaleźć, porównując wyrażenia podane w następujących cytatach: 3 Moj. 26:33-35; Jer. 25:11,12; 29:10; Dan. 9:2; 2 Kron. 36:19-21.

Proroctwo Mojżesza

[3 Mojż. 26:33-35](#) 'A was rozproszę między narodami i dobędę miecz za wami; wasza ziemia będzie spustoszona i wasze miasta zburzone. Wtedy ziemia ucieszy się swoimi szabatami przez wszystkie dni swojego spustoszenia, a **wy będziecie** w ziemi waszych wrogów. **Wtedy** ziemia odpocznie i ucieszy się swoimi szabatami. Przez wszystkie dni swojego spustoszenia będzie odpoczywać, gdyż nie odpoczywała w czasie waszych szabatów, kiedy w niej mieszkaliście'.

Proroctwo Jeremiasza

[Jer. 25:11,12; 29:10](#) 'I cała ta ziemia stanie się spustoszeniem i zdumieniem, a te narody będą służyć królowi Babilonu przez siedemdziesiąt lat. A gdy się dopełni siedemdziesiąt lat, **ukarzę** króla Babilonu i ten naród, mówi Pan, za ich nieprawość, oraz ziemię Chaldejczyków, i zamienię ją w wieczne spustoszenie (...)

Tak bowiem mówi Pan: Gdy wypełni się dla Babilonu siedemdziesiąt lat, nawiedzę was i spełnię wobec was swoje dobre słowo, by was sprowadzić z powrotem na to miejsce'.

Zrozumienie przez Daniela

proroctw Mojżesza i Jeremiasza

[Dan. 9:2](#) 'Tak bowiem mówi Pan: Gdy wypełni się dla Babilonu siedemdziesiąt lat, nawiedzę was i spełnię wobec was swoje dobre słowo, by was sprowadzić z powrotem na to miejsce'.

Historyczne powiadomienie pisarza Księgi Kronik o wypełnieniu się proroctw Mojżesza i Jeremiasza

[2 Kron. 36:19-21](#) 'Potem spalili dom Boży i zburzyli mur Jeruzalemu; wszystkie jej pałace spalili ogniem i wszystkie jej kosztowne naczynia zniszczyli. A tych, którzy ocalili od miecza, król uprowadził do Babilonu, tam byli niewolnikami jego i jego synów aż do panowania króla Persji. Żeby wypełniło się słowo Pana wypowiedziane przez usta Jeremiasza, dopóki ziemia nie odprawiła swoich szabatów. **Dopóki** bowiem ziemia leżała odłogiem, wypełniła szabaty, aż się wypełniło siedemdziesiąt lat'.

Jako że okres ten nasuwa wiele nieporozumień i ponieważ ważnym jest, aby go dokładnie ustalić, sądzimy, że należy nieco głębiej omówić szczegóły. Czytelnik może sam sobie sprawdzić liczne cytaty odnoszące się do omawianych faktów.

Z rozpatrzenia powyższych wersetów wynika jasno, że owe 70 lat spustoszenia, o których mówił Jeremiasz, były wypełnieniem proroctwa Mojżesza. Mówiło ono o tym, że ziemia będzie cieszyć się szabatami odpoczynku, kiedy bowiem ludzie w niej mieszkali nie pozwalali jej odpoczywać. Gdy Sedekiasz został zabrany jako jeniec do Babilonu, w 4 miesiącu 11 roku jego panowania, w kraju pozostali najbiedniejsi z ludu (Jer. 39:10).

[Jer. 39:10](#) 'Natomiast ubogich spośród ludu, którzy nic nie mieli, Nebuzaradan, dowódca gwardii, pozostawił w ziemi Judy i dał im równocześnie winnice i pola'.

Władzę nad nimi Nabuchodonozor powierzył Gedaliaszowi (2 Król. 25:22).

[2 Król. 25:22](#) 'Nad ludem zaś, który jeszcze pozostał w ziemi Judy, a który Nabuchodonozor, król Babilonu, zostawił, ustanowił on Gedaliasza, syna Achikama, syna Szafana'.

Gdy Żydzi, którzy uciekli do innych krajów, dowiedzieli się, że Gedaliasz sprawuje władzę nad tą resztą, powrócili i przyłączyli się do niego (Jer. 40:11,12).

[Jer. 40:11,12](#) 'Także i wszyscy Żydzi, którzy byli w Moabie, pośród synów Ammona, w Edomie i we wszystkich innych ziemiach, gdy usłyszeli, że król Babilonu pozostawił resztkę z Judy i że ustanowił nad nimi Gedaliasza, syna Achikama, syna Szafana; Wrócili wszyscy ci Żydzi ze wszystkich miejsc, do których zostali wygnani, i przyszli do ziemi Judy, do Gedaliasza do Mispy, i nazbierali bardzo obficie wina i letnich owoców'.

Czytamy jednak dalej, że Gedaliasz i wielu innych zostało w 7 miesiącu zamordowanych (Jer. 40:15,16; 41:1-3).

[Jer. 40:15,16; 41:1-3](#) 'Wtedy Jochanan, syn Kareacha, powiedział potajemnie do Gedaliasza w Mispie: Pozwól mi pójść, proszę, i zabiję Izmaela, syna Netaniasza, a nikt się o tym nie dowie. Dlaczego ma cię zabić, aby zostali rozproszeni wszyscy Żydzi, którzy się zebrali u ciebie, i aby zginęła resztką Judy? Ale Gedaliasz, syn Achikama, odpowiedział Jochananowi, synowi Kareacha: Nie czyn tego, bo to, co mówisz o Izmaelu, jest nieprawdą (...) Zdarzyło się, że w siódmym miesiącu Izmael, syn Netaniasza, syna Eliszamy, z potomstwa króla, a wraz z nim dowódcy króla w liczbie dziesięciu mężczyzn przybyli do Gedaliasza, syna Achikama, do Mispy, i razem spożywali tam posiłek, w Mispie. Potem wstał Izmael, syn Netaniasza, oraz dziesięciu mężczyzn, którzy z nim byli, i zabili mieczem Gedaliasza, syna Achikama, syna Szafana; zabili

tego, którego król Babilonu ustanowił namiestnikiem w ziemi. Izmael zabił też wszystkich Żydów, którzy byli z nim, z Gedaliaszem, w Mispie, oraz Chaldejczyków, którzy się tam znajdowali, a także wojowników'.

Chociaż Pan obiecał chronić tych nielicznych, którzy pozostali w ziemi, gdy tylko będą Mu posłuszni (Jer. 42:10-12), oni teraz tak się bali Chaldejczyków, że nie chcieli osiedlać się w ziemi, lecz uciekli do Egiptu (Jer. 43:1-7).

Jer. 42:10-12 'Jeśli pozostaniecie na stałe w tej ziemi, odbuduję was i nie zburzę, zasadzę was i nie wykorzenię. Żal mi bowiem tego nieszczęścia, które wam uczyniłem. Nie bójcie się króla Babilonu, którego tak się boicie. Nie bójcie się go, mówi Pan, bo ja jestem z wami, aby was wybawić i wyrwać z jego ręki. Okażę wam łaskę, aby on się zlitował nad wami i dał wam wrócić do waszej ziemi'.

Jer. 43:1-7 'Gdy Jeremiasz przestał mówić do całego ludu te wszystkie słowa Pana, ich Boga, z którymi posłał go do nich Pan, ich Bóg, wszystkie te słowa; Azariasz, syn Hoszajasza, i Jochanan, syn Kareacha, oraz wszyscy pyszni mężczyźni powiedzieli do Jeremiasza: Kłamstwo mówisz! Nie posłał cię Pan, nasz Bóg, byś mówił: Nie idźcie do Egiptu, aby tam przebywać; Ale Baruch, syn Neriasza, podburza cię przeciwko nam, aby nas wydać w ręce Chaldejczyków, żeby nas pobili albo uprowadzili do niewoli do Babilonu. Dlatego Jochanan, syn Kareacha, oraz wszyscy dowódcy wojsk, a także cały lud nie słuchali głosu Pana, aby pozostać w ziemi Judy. Lecz Jochanan, syn Kareacha, i wszyscy dowódcy wojsk zabrali całą resztkę Judy, która powróciła ze wszystkich narodów, do których została wygnana, by zamieszkać w ziemi Judy: Mężczyzn, kobiety, dzieci, córki króla oraz każdą duszę, którą pozostawił Nebuzaradan, dowódca gwardii, z Gedaliaszem, synem Achikama, syna Szafana, z prorokiem Jeremiaszem i z Baruchem, synem Neriasza; I poszli do ziemi Egiptu, bo nie usłuchali głosu Pana. I przybyli do Tachpanches'.

Tak więc, przy końcu 11 roku panowania Sedekiasza, ziemia Judzka została opuszczona (Jer. 44:2,6,7,22; 2 Król. 25:25,26).

Jer. 44:2,6,7,22 'Tak mówi Pan zastępów, Bóg Izraela: Wy widzieliście wszystkie nieszczęścia, które sprowadziłem na Jeruzalem i na wszystkie miasta Judy, a oto są dzisiaj spustoszeniem, nie ma w nich mieszkańców (...)

Dlatego został wylany mój gniew i moja zapalczywość zapłonęła w miastach Judy i na ulicach Jeruzalemu, tak że stały się pustkowiem i spustoszeniem, jak to jest dzisiaj. Dlatego teraz tak mówi Pan, Bóg zastępów, Bóg Izraela: Czemu wyrzadzacie swoim duszom to wielkie zło, przyczyniając się do wyniszczenia mężczyzn, kobiet, dzieci i niemowląt spośród Judy, tak, aby nikt z was nie pozostało (...)

Tak że Pan nie mógł już dłużej znośić zła waszych uczynków i obrzydliwości, które popełnialiście. Dlatego wasza ziemia stała się spustoszeniem i przedmiotem zdumienia i przekleństwa, bez mieszkańców, jak to jest dzisiaj'.

2 Król. 25:25,26 'Lecz w siódmym miesiącu przybył Izmael, syn Netaniasza, syna Elizamy, z rodu królewskiego, a z nim dziesięciu ludzi, i pobili Gedaliasza, i umarł, a także Żydów i Chaldejczyków, którzy byli z nim w Mispie. Wówczas cały lud, od najmniejszego do największego, oraz dowódcy wojsk powstali i poszli do Egiptu, bo się bali Chaldejczyków'.

Ten żaloszny lęk garstki ludzi pozostałej po śmierci Gedaliasza był przepowiedziany przez Mojżesza, gdy mówił, że będą uciekali z ziemi i poginą między nieprzyjaciółmi (3 Moj. 26:36-39). Wówczas ziemia cieszyć się będzie odpoczynkiem (3 Moj. 26:33-34,43), aż się wypełni 70 lat.

3 Moj. 26:36-39 'A tym, którzy z was zostaną, zesłę do ich serc lekkość w ziemiach ich wrogów, tak że będzie ich ścigać szelest opadającego liścia i będą uciekać jak przed mieczem, i będą padać, chociaż nikt nie będzie ich ścigać. I padną jeden na drugiego jakby od miecza, choć nikt ich nie będzie ścigać. Nie będziecie mogli się ostać przed waszymi wrogami. Zginiecie wśród narodów i pożre was ziemia waszych wrogów. A ci z was, którzy zostaną, zgniją z powodu swojej nieprawości w ziemi swoich wrogów; także z

powodu nieprawości swoich ojców zgniją wraz z nimi'.

[3 Moj. 26:33,34,43](#) 'A was rozproszę między narodami i dobędę miecz za wami; wasza ziemia będzie spustoszona i wasze miasta zburzone. Wtedy ziemia ucieszy się swoimi szabatami przez wszystkie dni swojego spustoszenia, a wy będziecie w ziemi waszych wrogów. Wtedy ziemia odpocznie i ucieszy się swoimi szabatami (...)

A ziemia będzie przez nich opuszczona i ucieszy się swoimi szabatami, gdy będzie spustoszona z ich powodu. Będą cierpliwie nosić karę za swoją nieprawość, ponieważ wzgardzili moimi sądami i ich dusza obrzydziła sobie moje ustawy'.

Dlatego tak mówi Pan o Jojakimie, królu Judy: Nie będzie miał nikogo, kto zasiadłby na tronie Dawida, a jego zwłoki będą rzucone na upał we dnie i na mróz w nocy. Nawiedzę go bowiem, jego potomstwo i jego sługi za ich nieprawość i sprowadzę na nich, na mieszkańców Jeruzalemu i na Judejczyków całe to nieszczęście, które im zapowiedziałem, ale nie słuchali".

Chociaż nauczanie Pisma Świętego dotyczące tego 70-letniego okresu spustoszenia jest bardzo wyraźne, zostało ono dziwnie zaciemnione przez Ushera i innych chronologów. Wyobrażali oni sobie, że owe 70 lat rozpoczęły się w trzecim lub czwartym roku panowania Jojakima, na 19 lub 18 lat przed detronizacją Sedekiasza. To oczywiście skróciłoby łańcuch chronologiczny poprzedzający 1 rok naszej ery i sprawiło, że okres 6000 lat od stworzenia Adama upłynąłby 19 lub 18 lat po 1872 roku n.e. **Pismo Święte wykazuje jednak dobitnie, że niewola nie rozpoczęła się w 3 lub 4 roku rządów Jojakima, lecz w trzecim miesiącu rządów Jojachina (syna Jojakima), zwanego również Jechoniaszem i Choniaszem** (patrz: 2 Król. 24:6-18).

[2 Król. 24:6-18](#) 'I Jojakim zasnął ze swymi ojcami, a jego syn Jojachin królował w jego miejsce. A król Egiptu już więcej nie wyruszał ze swojej ziemi, gdyż król Babilonu wziął wszystko, co należało do króla Egiptu, od rzeki Egiptu aż do rzeki Eufrat. Jojachin miał osiemnaście lat, kiedy zaczął królować, i królował trzy miesiące w Jeruzalem. Jego matka miała na imię Nechushta i była córką Elnatana z Jeruzalemu. Czynił on to, co złe w oczach Pana, zupełnie tak, jak czynił jego ojciec. W tym czasie służył Nabuchodonozor, król Babilonu, wyruszyli przeciw Jeruzalem i przyszło do oblężenia miasta. Potem sam Nabuchodonozor, król Babilonu, nadsięgnął przeciw miastu, a jego służy je oblegali. Wtedy Jojachin, król Judy, wyszedł do króla Babilonu, on i jego matka, jego służy, jego księżęta i jego dworzanie. I król Babilonu pojmał go w ósmym roku swego panowania. I wyniósł stamtąd wszystkie skarby domu Pana i skarby domu królewskiego i pokruszył wszystkie przedmioty złote, które wykonał Salomon, król Izraela, dla świątyni Pana, tak jak zapowiedział Pan. I przesiedlił całe Jeruzalem: wszystkich księży, wszystkich dzielnych wojowników - dziesięć tysięcy jeńców, oraz wszystkich rzemieślników i kowali. Nie pozostał nikt oprócz ubogiego ludu tej ziemi. Przeniósł też do Babilonu Jojachina. A także matkę króla, żony króla, jego dworzanie i dostojników tej ziemi zabrał do niewoli z Jeruzalemu do Babilonu. Także wszystkich dzielnych mężów w liczbie siedmiu tysięcy, tysiąc rzemieślników i kowali oraz wszystkich zdolnych do walki - tych zabrał król Babilonu do niewoli do Babilonu. W jego miejsce król Babilonu ustanowił królem jego stryja Mattaniasza i zmienił mu imię na Sedekiasz. Sedekiasz miał dwadzieścia jeden lat, kiedy zaczął królować, i królował jedenaście lat w Jeruzalem. Jego matka miała na imię Chamutal i była córką Jeremiasza z Libny'.

Izraelici prowadzeni do niewoli

Prorok Ezechiel (który był pomiędzy uprowadzonymi do Babilonu z Jojachinem) zawsze obliczał okres **niewoli** jako datujący się od czasu, gdy Jojachin został pojmany na 11 lat przed ostateczną niewolą oraz **spustoszeniem** Jeruzalemu i ziemi (Ezech. 1:2; 33:21; 40:1; patrz załączony wykres 70 lat spustoszenia).

Ezech. 1:2; 33:21; 40:1 "Piątego dnia tego miesiąca - był to **piąty** rok od uprowadzenia do niewoli króla Jojachina (...)

I stało się w **dwunastym** roku naszego uprowadzenia, w dziesiątym miesiącu, piątego dnia tego miesiąca, że przyszedł do mnie jeden zbieg z Jeruzalemu, mówiąc: Zdobyto miasto (...)

W **dwudziestym piątym** roku naszego wygnania, na początku roku, dziesiątego dnia miesiąca, czternaście lat po zburzeniu miasta, w tym właśnie dniu spoczęła na mnie ręka Pana i zaprowadził mnie tam".

Wobec tego kara za zbiorowy grzech ojców spadła na głowę Jojachina (Choniasza; Jer. 22:24,25; 36:30,31).

[Jer. 22:24,25; 36:30,31](#) 'Jak żyję ja, mówi Pan, choćby Choniasz, syn Jojakima, króla Judy, był sygnetem na mojej prawej ręce, zerwałbym cię stamtąd; I wydam cię w ręce tych, którzy czyhają na twoje życie, i w ręce tych, których twarzą ty się lękasz, to jest, w ręce Nabuchodonozora, króla Babilonu, i w ręce Chaldejczyków (...)

Dlatego tak mówi Pan o Jojakimie, królu Judy: Nie będzie miał nikogo, kto zasiadłby na tronie Dawida, a jego zwłoki będą rzucone na upał we dnie i na mróz w nocy. Nawiedzę go bowiem, jego potomstwo i jego sługi za ich nieprawość i sprowadzę na nich, na mieszkańców Jeruzalemu i na Judejczyków całe to nieszczęście, które im zapowiedziałem, ale nie słuchali".

Dowiadujemy się, że to w tym czasie (na 11 lat przed detronizacją Sedekiasza) Nabuchodonozor i jego słudzy przybyli i oblegli Jeruzalem. Jojachin (syn Jojakima) uznał widocznie opór za beznadziejny i wraz ze wszystkimi swymi książętami i przywódcami oddał się w ręce króla babilońskiego (2 Król. 24:10-17).

[2 Król. 24:10-17](#) 'W tym czasie słudzy Nabuchodonozora, króla Babilonu, wyruszyli przeciw Jeruzalem i przyszło do oblężenia miasta. Potem sam Nabuchodonozor, król Babilonu, nadciągnął przeciw miastu, a jego słudzy je oblegali. Wtedy Joachin, król Judy, wyszedł do króla Babilonu, on i jego matka, jego słudzy, jego książęta i jego dworzanie. I król Babilonu pojmał go w ósmym roku swego panowania. I wyniósł stamtąd wszystkie skarby domu Pana i skarby domu królewskiego i pokruszył wszystkie przedmioty złote, które wykonał Salomon, król Izraela, dla świątyni Pana, tak jak zapowiedział Pan. I przesiedlił całe Jeruzalem: wszystkich książąt, wszystkich dzielnych wojowników - dziesięć tysięcy jeńców, oraz wszystkich rzemieślników i kowali. Nie pozostał nikt oprócz ubożego ludu tej ziemi. Przeniósł też do Babilonu Joachina. A także matkę króla, żony króla, jego dworzanie i dostojników tej ziemi zabrał do niewoli z Jeruzalemu do Babilonu. Także wszystkich dzielnych mężów w liczbie siedmiu tysięcy, tysiąc rzemieślników i kowali oraz wszystkich zdolnych do walki - tych zabrał król Babilonu do niewoli do Babilonu. W jego miejsce król Babilonu ustanowił królem jego stryja Mattaniasza i zmienił mu imię na

Sedekiasz'.

Ta **pierwsza** deportacja jeńców do Babilonu miała miejsce w 8. roku rządów Nabuchodonozora (2 Król. 24:12; Jer. 24:1-10).

2 Król. 24:12 'Wtedy Jojachin, król Judy, wyszedł do króla Babilonu, on i jego matka, jego słudzy, jego książęta i jego dworzanie. I król Babilonu pojmał go w ósmym roku swego panowania'.

Jer. 24:1-10 'Pan ukazał mi widzenie, a oto dwa kosze fig były postawione przed świątynią Pana, gdy Nabuchodonozor, król Babilonu, uprowadził do niewoli Jechoniasza, syna Joakima, króla Judy, oraz książąt Judy, cieśli i kowali z Jeruzalemu, i przyprowadził ich do Babilonu. Jeden kosz zawierał bardzo dobre figi, jakimi są figi dojrzałe, a drugi kosz zawierał bardzo złe figi, tak złe, że nie można było ich jeść. I Pan zapytał mnie: Co widzisz, Jeremiaszu? Odpowiedziałem: Figi. Dobre figi są bardzo dobre, a złe są bardzo złe, tak złe, że nie można było ich jeść. I doszło do mnie słowo Pana mówiące: Tak mówi Pan, Bóg Izraela: Jak na te dobre figi, tak spojrzę łaskawie na tych z Judy, którzy zostali uprowadzeni do niewoli, których wysłałem z tego miejsca do ziemi Chaldeczyków, dla ich dobra. I zwrócę na nich swoje oko dla ich dobra i przyprowadzę ich do tej ziemi, gdzie ich odbuduję, a nie zburzę, i zasadzę, a nie wykorzenię. Dam im bowiem serce, aby mnie poznali, że ja jestem Pan. Oni będą moim ludem, a ja będę ich Bogiem, gdyż nawrócą się do mnie całym swoim sercem. A jak te złe figi, których nie można jeść, bo są tak złe, tak mówi Pan: Tak samo postąpię z Sedekiaszem, królem Judy, z jego książętami, z resztką Jeruzalemu, która pozostała w tej ziemi, oraz z tymi, którzy mieszkają w ziemi Egiptu. Wydam ich na wysiedlenie i na ucisk we wszystkich królestwach ziemi, na pohańbienie i na przysłowie, na pośmiewisko i na przekleństwo we wszystkich miejscach, do których ich wypędzę. I będę posyłał na nich miecz, głód i zarazę, aż będą wytraceni z ziemi, którą dałem im oraz ich ojcom'.

Natomiast **druga** i **ostateczna** deportacja nastąpiła 11 lat później przy detronizacji Sedekiasza, w 19. roku panowania Nabuchodonozora (2 Król. 24:18,19; 25:1-11).

2 Król. 24:18,19; 25:1-11 'Sedekiasz miał dwadzieścia jeden lat, kiedy zaczął królować, i królował jedenaście lat w Jeruzalem. Jego matka miała na imię Chamutal i była córką Jeremiasza z Libny. Czynił on to, co złe w oczach Pana, zupełnie tak, jak czynił Jojakim (...)

W dziewiątym roku jego panowania, dziesiątego miesiąca, dziesiątego dnia tego miesiąca, Nabuchodonozor, król Babilonu, wraz z całym swoim wojskiem wyruszył przeciw Jeruzalem, rozbił obóz pod nią i zbudował przeciwko niej szańce dokoła. I miasto było obleżone aż do jedenastego roku króla Sedekiasza. A w dziewiątym dniu czwartego miesiąca wzmógł się głód w mieście i nie było chleba dla ludu tej ziemi. Kiedy zrobiono wylom w murze miasta, wszyscy wojownicy uciekli w nocy przez bramę między dwoma murami obok królewskiego ogrodu. Chaldeczykcy zaś znajdowali się dokoła miasta, a król uszedł w stronę pustyni. I wojsko Chaldeczyków ścigało króla, i dogoniło go na równinach Jerycha, a całe jego wojsko rozpierzchnęło się od niego. Pojmali więc króla i przyprowadzili go do króla Babilonu, do Ribla, gdzie ten wydał na niego wyrok.

Pojmanie króla Sedekiasza

I synów Sedekiasza zabili na jego oczach, a Sedekiaszowi wylupili oczy, zakuli go spizowymi łańcuchami i wprowadzili do Babilonu.

Oślepienie króla Sedekiasza

W piątym miesiącu, siódmego dnia tego miesiąca - był to dziewiętnasty rok Nabuchodonozora, króla Babilonu - do Jeruzalemu przybył Nebuzaradan, dowódca gwardii, sługa króla Babilonu; I spalił dom Pana i dom króla; wszystkie domy Jeruzalemu i wszystkie wielkie budowle spalił ogniem. Całe wojsko Chaldejczyków, które było z dowódcą gwardii, zburzyło mury wokół Jeruzalemu. Resztę ludu, która pozostała w mieście, zbiegów, którzy przeszli do króla Babilonu, oraz resztę pospólstwa Nebuzaradan, dowódca gwardii, wprowadził do niewoli'.

Kilka miast w Judei, które po pierwszej niewoli wciąż zachowywały niepodległość, zostały spustoszone podczas ostatecznej inwazji babilońskiej (Jer. 34:1-22).

Jer. 34:1-22 'Słowo, które doszło do Jeremiasza od Pana, gdy Nabuchodonozor, król Babilonu, całe jego wojsko, wszystkie królestwa ziemi podległe jego władzy oraz wszystkie ludy walczyli przeciwko Jeruzalem i przeciwko wszystkim jej miastom, mówiące: Tak mówi Pan, Bóg Izraela: Idź i przemów do Sedekiasza, króla Judy, i powiedz mu: Tak mówi Pan: Oto wydam to miasto w ręce króla Babilonu, a on spali je ogniem; Ty też nie ujdiesz jego ręki, lecz na pewno zostaniesz pojmany i wydany w jego ręce; twoje oczy zobaczą oczy króla Babilonu i on będzie z tobą rozmawiał z ust do ust, a ty pójdziesz do Babilonu. Posłuchaj jednak słowa Pana, Sedekiaszu, królu Judy: Tak mówi Pan o tobie: Nie umrzesz od miecza. Umrzesz w pokoju i podobnie jak palono wonności dla twoich ojców, dawniejszych królów, którzy byli przed tobą, tak będą palić dla ciebie; i będą cię opłakiwać, mówiąc: Ach, panie! Ja bowiem wyrzekłem to słowo, mówi Pan. Wtedy prorok Jeremiasz powiedział wszystkie te słowa do Sedekiasza, króla Judy, w Jeruzalem; Gdy wojsko króla Babilonu walczyło przeciwko Jeruzalem i przeciwko wszystkim pozostałym miastom Judy: przeciwko Lakisz i przeciw Azece. Tylko bowiem te warowne miasta pozostały z miast Judy. Słowo, które doszło do Jeremiasza od Pana, gdy król Sedekiasz zawarł przymierze z całym ludem, który był w Jeruzalem, dla ogłoszenia mu wolności; Że każdy puści wolno swego niewolnika Hebrajczyka i niewolnicę Hebrajkę, aby nikt nie trzymał w niewoli Żyda, swego brata. Wszyscy książęta i cały lud, którzy zawarli przymierze o tym,

aby każdy wypuścił wolno swego niewolnika i swą niewolnicę, by ich już nie trzymano w niewoli, usłuchali i puścili ich wolno. Lecz potem rozmyślili się i z powrotem ściągnęli niewolników i niewolnice, których puścili wolno, i zmusili ich do służby jako niewolników i niewolnice. Dlatego od Pana doszło do Jeremiasza słowo Pana mówiące: Tak mówi Pan, Bóg Izraela: Ja zawarłem przymierze z waszymi ojcami w dniu, w którym wyprowadziłem ich z ziemi Egiptu, z domu niewoli, mówiąc: Po upływie siedmiu lat niech każdy puści wolno swego brata Hebrajczyka, który się tobie zaprzedał; będzie ci służył przez sześć lat, po czym puścisz go wolno od siebie. Ale wasi ojcowie nie słuchali mnie ani nie nakłonili swego ucha. Wy zaś nawróciliście się dziś i uczyniliście to, co jest dobre w moich oczach, ogłaszając wolność – każdy swemu bliźniemu, i zawarliście przymierze przede mną w domu nazywanym moim imieniem. Lecz cofnęliście się i splugawiliście moje imię, bo każdy z powrotem ściągnął swego niewolnika i swą niewolnicę, których poprzednio puścił wolno według życzenia, i zmusił ich do służby jako niewolników i niewolnice. Dlatego tak mówi Pan: Nie posłuchaliście mnie, aby każdy ogłosił wolność swemu bratu i bliźniemu. Oto ogłaszam wam, mówi Pan, wolność pod miecz, na zarazę i głód, i wydam was na wysiedlenie do wszystkich królestw ziemi. Wydam tych ludzi, którzy przekroczyli moje przymierze i nie dotrzymali słów tego przymierza, jakie wypowiedzieli przede mną, gdy rozcięli cielca na dwoje i przeszli pomiędzy jego częściami; To jest książąt Judy i książąt Jeruzalemu, dworzan i kapłanów oraz cały lud tej ziemi, tych, którzy przeszli pomiędzy częściami tego cielca; Właśnie ich wydam w ręce ich wrogów i w ręce czyhających na ich życie, i ich trupy będą żerem dla ptactwa nieba i zwierząt ziemi. Również Sedekiasza, króla Judy, i jego książąt wydam w ręce ich wrogów i w ręce czyhających na ich życie, w ręce wojska króla Babilonu, które odstąpiło od was. Oto wydam rozkaz, mówi Pan, i sprowadzę ich z powrotem do tego miasta, i będą walczyć przeciwko niemu, zdobędą je i spalą ogniem. Miasta Judy zamienię w pustkowie, bez mieszkańców'.

To właśnie o tej ostatecznej niewoli mówi się, jako o uprowadzeniu w niewolę Jeruzalemu (Jer. 1:3 i 32:1-5). To **od tego czasu rozpoczyna się 70 lat spustoszenia** (Dan. 9:2).

[Jer. 1:3; 32:1-5](#) 'Doszło także za dni Jojakima, syna Jozjasza, króla Judy, aż do końca jedenastego roku Sedekiasza, syna Jozjasza, króla Judy, aż do uprowadzenia do niewoli mieszkańców Jeruzalemu w piątym miesiącu (...)

Słowo, które doszło do Jeremiasza od Pana w dziesiątym roku Sedekiasza, króla Judy, a był to osiemnasty rok Nabuchodonozora. W tym czasie wojsko króla Babilonu obległo Jeruzalem, a prorok Jeremiasz był zamknięty na dziedzińcu więzienia, które znajdowało się w domu króla Judy. Uwięził go bowiem Sedekiasz, król Judy, mówiąc: Czemu prorokujesz tymi słowami: Tak mówi Pan: Oto wydam to miasto w ręce króla Babilonu, a on je zdobędzie; Sedekiasz zaś, król Judy, nie ujdzie z rąk Chaldejczyków, ale na pewno będzie wydany w ręce króla Babilonu i będzie z nim rozmawiał z ust do ust, i zobaczy go oko w oko; I uprowadzi Sedekiasza do Babilonu, i będzie tam, aż go nawiedzę, mówi Pan. A jeśli będziecie walczyć z Chaldejczykami, nie poszczęści się wam'.

[Dan. 9:2](#) 'W pierwszym roku jego królowania ja, Daniel, zrozumiałem dzięki księgom liczbę lat, o których doszło słowo Pana do proroka Jeremiasza, że miało się wypełnić spustoszenie Jeruzalemu w siedemdziesiąt lat'.

Powstaje pytanie: Na jakiej podstawie Usher twierdził, że uprowadzenie w niewolę Judy nastąpiło na 18 lat przed detronizacją Sedekiasza? Nie poszedł on w ślady Józefusa¹⁾, lecz usiłował pogodzić zapiski biblijne z Astronomicznym Kanonem Ptolomeusza, który zdaje się mieć poparcie Dan. 1:1-4.

[Dan. 1:1-4](#) 'W trzecim roku panowania Jojakima, króla Judy, do Jeruzalemu nadciągnął Nabuchodonozor, król Babilonu, i obległ ją. I Pan wydał w jego rękę Jojakima, króla Judy, oraz część naczyń domu Bożego, a on je zabrał do ziemi Szinear, do domu swego boga, i wniósł te naczynia do skarbcza swego boga. I król rozkazał Aszpenazowi, przełożonemu swoich eunuchów, aby przyprowadził niektórych spośród synów Izraela, z potomstwa króla i z książąt; I król wyznaczył im codzienną porcję potraw królewskich i wina, które on sam pił. Mieli być tak wychowywani, by po upływie trzech lat mogli stanąć przed królem'.

Nie można uznać, że owe 70 lat spustoszenia Jeruzalemu i kraju rozpoczęły się w 3. roku Jojakima, ponieważ według Pisma Świętego 'spustoszenie' oznacza "bez żadnego obywatela", a Jeruzalem i kraj nie były całkowicie wyludnione, aż do czasu detronizacji Sedekiasza (patrz Jer. 4:7; 6:8; 9:11; 26:9; 32:43; 33:10,12, a także Zach. 7:5,14).

[Jer. 4:7; 6:8; 9:11; 26:9; 32:43; 33:10,12](#) 'Lew wyszedł ze swojej jaskini, niszczyciel narodów wyruszył, wyszedł ze swego miejsca, aby zamienić twoją ziemię w pustkowie, a twoje miasta zostaną zburzone i pozbawione mieszkańców (...)

Przyjmij upomnienie, Jeruzalemie, aby moja dusza nie odstąpiła od ciebie, bym cię nie zamienił w pustkowie, ziemię bezludną. I zamienię Jeruzalem w gruzy, w legowisko smoków, a miasta Judy - w pustkowie, zostaną bez mieszkańca (...)

Czemu prorokowałeś w imię Pana, głosząc: Z tym domem stanie się jak z Szilo, a to miasto tak spustoszeje, że nie będzie w nim mieszkańca? I zgromadził się cały lud przeciwko Jeremiaszowi w domu Pana (...)

Wtedy będzie się kupować pola w tej ziemi, o której mówicie: Jest tak spustoszona, że nie ma w niej ani człowieka, ani zwierzęcia, jest wydana w ręce Chaldejczyków (...)

Tak mówi Pan: Na tym miejscu, o którym wy mówicie: Zostanie spustoszone, pozbawione człowieka i zwierzęcia, w miastach Judy i na ulicach Jeruzalemu, spustoszonych, bezludnych i pozbawionych mieszkańców i zwierząt, znów będzie słychać (...)

Tak mówi Pan zastępów: Znowu na tym spustoszonej miejscu bez ludzi i zwierząt i we wszystkich jego miastach będzie schronisko dla pasterzy, dających trzodom odpoczynek'.

[Zach. 7:5,14](#) 'Powiedz do całego ludu tej ziemi i do kapłanów: Gdy pościliście i płakaliście w piątym i siódmym miesiącu przez te siedemdziesiąt lat, czy pościliście dla mnie? I rozproszyłem ich wichrem pomiędzy wszystkimi narodami, których nie znali, a ta ziemia opustoszała po nich, tak że nikt nie przechodził ani nie wracał. Zamienili bowiem rozkoszną ziemię w spustoszenie'.

Ze względu na szacunek dla Kanonu Ptolemeusza niektórzy sądzą, że wiersze Dan. 1:1-4 podtrzymują pojęcie, że początek owych 70 lat nastąpił w 3. roku Jojakima. Jednak takie odczytanie Dan. 1:1-4 koliduje wyraźnie ze wszystkimi historycznymi relacjami o niewolach, zawartymi w księgach Królewskich, Kronik i Jeremiasza, które już rozważaliśmy. Nie możemy odrzucić połączonych świadectw proroczych i historycznych z powyższych ksiąg na podstawie li tylko wątpliwego odczytania wiersza Dan. 1:1, tym bardziej, że tekst ten sprzeczny jest z Dan. 2:1.

Z powodu tej niezgodności pomiędzy Dan. 1:1, a Dan. 2:1, oraz z powodu niezgodności tych tekstów z porządkiem chronologicznym niewoli, o których opowiadają inne księgi Pisma Świętego, szereg komentatorów sugeruje, że 3. rok panowania Jojakima w Dan. 1:1 należy rozumieć, jako oznaczający 3. rok jego poddaństwa Nabuchodonozorowi, kiedy to odwrócił się i zbuntował, i w ten sposób sprowadził króla Babilonu przeciw Jeruzalemowi (2 Król. 24:1). Pewnym jest bowiem, że Jojakima nie zabrano w niewolę do Babilonu.

[2 Król. 24:1](#) 'Za jego dni wyruszył Nabuchodonozor, król Babilonu, i Joakim stał się jego sługą przez trzy lata. Potem zbuntował się przeciwko niemu'.

W Dan. 2:1 liczba 2 powstała najwidoczniej z liczby 12. Podobny błąd można znaleźć porównując 2 Król. 24:8 z Kron. 36:9, gdzie liczba 8 w Kronikach powstała z oryginalnej liczby 18, zachowanej w księdze Królewskiej. W Biblii Variorum Dan. 2:1 czyta się jako **dwunasty**. Z tą poprawką przypuszczalnego błędu w Dan. 2:1 oraz ze zrozumieniem, że 3. rok Jojakima w Dan. 1:1 należy uważać za 3. rok jego poddaństwa Nabuchodonozorowi²⁾, opowiadania w księdze Daniela stają się zgodne z relacjami o niewolach podanymi w innych cytatach Pisma Świętego.

Uwagi dodatkowe:

1) Józefus tak mówi o tym 70-letnim okresie: 'On [Nabuchodonozor] zredukował ich wszystkich, a świątynię naszą, która była w Jeruzalemie podpalił [por. 2 Kron. 36:19-21]; mało tego, całą naszą ludność usunął z jej własnego kraju i przeniósł ją do Babilonu, i wtedy stało się, że miasto nasze było opuszczone przez okres siedemdziesięciu lat aż do czasu Cyrusa, króla Persji (Apion 1:19)'. W innym miejscu mówi: 'Ale król Babilonu, który wyprowadził dwa plemiona [Judy i Beniamina], nie umieścił żadnego innego narodu w ich kraju, co oznacza, że cała Judea i Jeruzalem, i świątynia stały pustką przez siedemdziesiąt lat (Ant. X. 10:7)'.
Chociaż cytujemy te dwa ustępy, aby pokazać, że Józefus widocznie rozumiał owe siedemdziesiąt lat, jako okres **spustoszenia** zapoczątkowany spaleniem świątyni i zburzeniem Jeruzalemu przy detronizacji Sedekiasza, tym niemniej rozpoznajemy, że na ogół nie można na nim polegać w sprawach chronologicznych, w których zaprzecza sobie. Czyni to również w wielu innych miejscach w swoich pismach.

2) Mimo że Pismo Święte nie podaje, kiedy Jojakim rozpoczął płacenie okupu, poprzednie ustępy pośrednio wskazują, że było to w 8 roku. Wielki historyk żydowski Józefus potwierdza to dowodami, twierdząc wyraźnie, że Jojakim stał się hołdownikiem Babilonu w 8. roku swego panowania, buntując się trzy lata później, tj. w 11. i ostatnim roku swego panowania (Patrz Ant. X. Rozdz. 6:1-3)".

Dodał: Andrzej